

**ШАВКАТ МИРЗИЁЕВ
РОССИЯ
ФЕДЕРАЦИЯСИ
ДЕЛЕГАЦИЯСИНИ
ҚАБУЛ ҚИЛДИ**

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 19 февраль куни Россия Федерацияси Хукумати Раисининг ўринбосари – саноат ва савдо вазири, Иқтисодий ҳамкорлик бўйича Хукуматлараро қўшма комиссия ҳамраиси Денис Мантуров бошчилигидаги делегацияни қабул қилди.

**ТАРАҚҚИЁТ УЧУН
ТАКЛИФЛАР
ТАҚДИМОТИ**

Президент Шавкат Мирзиёев 19 февраль куни ҳудудларда иқтисодий ўсишни таъминлаш, паст қувватда ишлаётган корхоналарни қўллаб-қувватлашга оид таклифлар тақдимоти билан танишди.

**32 ПОҒОНА
ЮҚОРИГА**

Ookla компаниясининг speedtest.net сервис 2024 йил январь ойи натижаларига оид янги маълумотларни эълон қилди.

Унга кўра, мамлакатимиз мобил интернет тезлиги бўйича 4 поғона юқорилаб, ўсиш кайд этди. Бу билан Ўзбекистон 2023 йилнинг бошидан жорий йил ҳолатига кўра 32 поғона юқорилади.

**2 МИЛЛИОН
ДОЛЛАРЛИК
КЕЛИШУВ**

Ҳиндистонда бўлиб ўтган «Asrex India-2024» халқаро кўргазмасида Ўзбекистон вакиллари янги ҳамкорлар билан экспорт келишувига эришди.

40 дан зиёд давлат иштирокидаги совутиш, иситиш, вентиляция ва интеллектуал қурилиш технологияларига бағишланган мазкур кўргазмада «Ўзэлтхасаноат» уюшмаси аъзоси, «Infinity Corper Group» (ICG) компанияси мисдан тайёрланган юқори қийматли буюмларни намойиш этди.

Самарали музокара натижасида «ICG» делегацияси ва Ҳиндистоннинг икки компанияси ўртасида англашув меморандуми имзоланди. Келишув доирасида мамлакатимиздан ушбу давлатга қиймати 2 миллион долларлик маҳсулот етказиб берилдиган бўлди.

Yurt taraqqiyoti yo' lida birlashaylik!

Ishonch

• O'zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi nashri
• Gazeta 1991-yil 21-martdan chiqa boshlagan

**ҚОР,
СОВУҚ,
МУЗЛАМА...**

Иқлим

Юртимиз бўйлаб 20-23 февраль кунлари қандай об-ҳаво кутилмоқда?

«Ўзгидромет» хабарига кўра, ўтган ҳафта охирида Ўзбекистон ҳудудига кириб келган совуқ ҳаво массаси ўз таъсирини сақлаб туради.

Ҳафта давомида ҳаво ҳарорати асосан кечалари -3...-8 даража, шимолда -7...-12 даража, баъзи жойларда -16 даражагача, кундуз кунлари 19-20 февралда -3...+2 даража, 21-23 февралда +0...+5 даража атрофида бўлади.

21-23 февраль кунлари асосан ёгингарчиликсиз об-ҳаво бўлиши кутилмоқда.

Республика бўйича баъзи жойларга туман тушади. Шамол шимоли-шарқдан 7-12 м/с тезликда эсади. Йўлларда яхмалак кузатилади.

Тоғли ҳудудларда вақти-вақти билан қор ёғади. Қор кўчиши хавфи бор.

Эъзога УМУРЗОКОВА олган сурат

ОНГ ЎЗГАРГАН, ИШОНЧ ОРТГАН

Президентимизнинг Андижон вилоятига ташрифидан кейинги ўйлар

3-саҳифада ўқинг

Ўзбекистон касба уюшмалари Федерациясида куну тун фаолият кўрсатадиган қисқа рақамли

1211

«Ишонч телефони», яъни «Call-center»га мамлакатимизнинг турли ҳудудларида, олис ва чекка қишлоқларида яшаётган хотин-қизлар ўз муаммолари бўйича исталган вақтда мурожаат қилишлари мумкин.

ТАКЛИФЛАР БИЛДИРИЛДИ

Чироқчи тумани Мактабгача ва мактаб таълими бўлими ҳамда Таълим ва фан ходимлари касабаси уюшмаси туман кенгаши ўртасида 2023-2025 йилларга мўлжаллаб тузилган жамоа келишувининг 2023 йилда бажарилишига бағишланган йўғилиш бўлиб ўтди.

Туман мактабгача ва мактаб таълими бўлими мудири Фарход Жуманов ҳисобот бераётган экан, сифатли таълим бериш йўлида замон билан ҳамоҳанг одимлаш, илғор педагоглар ва иқтидорли ўқувчиларни қўллаб-қувватлаш, соҳа фойдаланувчиларини санаторийларда имтиёзли соғломлаштириш бўйича қилинган ишларни таъкидлаб ўтди.

Ўз навбатида, тармоқ касабаси уюшмаси туман кенгаши раиси Абдураим Хайдаволов таълим муассасаларида муносиб меҳнат шaroитларини яратиш, мурожаатлар билан ишлаш, бошланғич ташкилотларни зарур услубий қўллаш ва жиҳозлар билан таъминлаш, педагогларнинг ижтимоий ва ҳуқуқий ҳимоясини тўла ифода этишда касабаси уюшмаларининг ўрни ошаётганини эътироф этди.

Бир неча йилдан буён тумандаги 13-ўрта мактабда раҳбарлик қиламан, - деди музокара чоғида сўзга чиққан Райим Йўлдошев. - Ўқувчиларимиз «Фан олимпиадалари» ва «Билимлар беллашувлари» да ҳамда турли спорт мусобақаларида яхши натижаларни қўлга киритяпти. Бу эса педагогларга меҳнатига яраша рағбат олиш имконини берапти. Ўзим ҳам «Қашқадарё соҳили» санаторийсида имтиёзли, бепул соғлигимни тикладим...

Музокарада таъкидландики, ўтган йили касабаси уюшмаси аралашуви билан бир неча ходимга фойдаланилмаган меҳнат таътили пуллари тўла берилган. Шу боис педагоглар ва кадрлар нозирларига меҳнат таътилига чиқиш жадвалига қатъий риоя этиш бўйича таклифлар билдирилди.

Акмал АБДИЕВ «ISHONCH»

Самарқанд вилояти

СТРАТЕГИК МАҚСАД ВА ВАЗИФАЛАР МУҲОКАМАСИ

Самарқандда Агросаноат мажмуи ходимлари касабаси уюшмаси Республика кенгашининг IX онлайн мажлиси бўлиб ўтди. Унда кенгашнинг Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлардаги масъул ташкилотчилари, шаҳар-туман кенгашлари раислари қатнашиб, ЎзҚУФК VIII курултойи қарорлари ҳамда Федерация томонидан қабул қилинган 2021-2025 йилларга мўлжалланган стратегик йўналишлар бўйича белгиланган вазифаларни ва бошқа масалаларни муҳокама қилдилар.

Шиддатли ислохотлар нафақат иқтисодиёт, балки инсон меҳнатида бўлган муносабатларга ҳам ўзгача мазмун бахш этмоқда. Эндиликда меҳнатга мажбурийлик туси берилши барҳам топмоқда. 17 та вазирлик, компания, кластер ва ташкилот билан келишувлар имзолаган соҳа касабаси уюшмалари ижтимоий шериклик тамойили асосида устувор мақсадлар сари дадил интиломоқда.

Тизимда меҳнат қилаётган 1,5 миллионга яқин ходим манфаати жамоа шартномалари қаровига олган, - дея таъкидлади Агросаноат мажмуи ходимлари касабаси уюшмаси Республика кенгаши раиси Рустам Холматов. - Соҳа ходимлари меҳнатини муносиб баҳолаш, уларни зарур имтиёз ва кафилилик билан таъминлаш асосий мақсадимизга айланган. Тан олиш керак, ўтган йиллар мобайнида тузилмавий ўзгаришлар, айрим тармоқлардаги молиявий инқирозлар туфайли иш ҳақидан муддати ўтган қарздорликларни «мерос» қилиб олганмиз. Тизим касабаси уюшмалари саъй-ҳаракати билан 2023 йилда 13 миллиард 375 миллион сўм миқдоридagi иш ҳақидан муддати ўтган қарздорлик бартараф этилди.

Тармоқ касабаси уюшмалари тизимда ишловчилар манфаатлари ҳимояси бўйича тўлиқ жамоат назорати ўрнатилган чораларни кўряпти. Ўтган йили 3527 та корхона-ташкилотнинг 71472 нафар ходими аъзолик қабул қилинди. Кластерлар уюшмаси билан 2022-2024 йилларга мўлжалланган тармоқ келишув ижроси доимий равишда назорат қилиб бориляпти.

Мажлис низоҳида кун тартибига киритилган барча масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Нурилла ШАМСИЕВ «ISHONCH»

Сирдарё вилояти

МАТОНАТЛИ АЁЛЛАР БЕЛЛАШУВИ

Турмуш қурганларидан уч йил ўтар-ўтмай Холжонийнинг умр йўлдоши тўсатдан вафот этди. Аёл қўлида бир яшар бола, бўйида гумонаси билан бева қолди. «Ёшсан, бошқа турмуш қил» деганлар, совчиликка келганлар кўп бўлди. Бироқ қайнота ва қайнонасини кўзи қиймади. «Кетсам, буларнинг ҳоли нима бўлади» деб ўйлади. Ўқимагани, хунарли бўлмаганига афсусланди. Ўзини меҳнатга урди. Жўжа очириб, товۇқ қилди, тумхум сотди. Томорқада ишлаб, рўзғорга керакли сабзавотларни ўша ердан чиқарди. Бу орада иш ҳам топилди. Фаррошлик қилди. Сиртдан ўқиб, маълумотли бўлган, узоқ вақт боғчада тарбиячи бўлиб ишлади. нурунийларнинг дуосини олди. Ҳалол меҳнат билан икки фарзандини олий маълумотли қилди.

Бугун Холжоний Бобобекова неваралари куршоғида чеккан заҳматлари роҳатини кўрмоқда. Фаоллар келиб, «Танлов ўтказяпмиз. «Қаропчи» маҳалласидан «Энг заҳматкаш аёл» номинациясига номзодингизни қўйилик» дейишганида, кўзларига ёш келди. Танловда унга ғолиблик насиб этди. Иштирокчиларнинг барчаси ўзига ўхшаган аёллар экан.

Вилоят ҳокимлигининг ташаббуси билан Сирдарёда «Сен азиз ва муқаддассан, аёл» танлови бошланди. Танловдан мақсад - хотин-қизларнинг жамиятдаги ролини ошириш, гендер тенглик ва оилаларни мустаҳкамлаш, мамлакатимизнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланишига муносиб ҳиссасини қўшаётган, оилада, фарзанд тарбиясида, рўзғор тутишда ибратли, ҳаётнинг турли қийинчиликларини сабр-бардош билан енгиб, олға интилаётган хотин-қизларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, иқтидор ва қобилиятларини рўёбга чиқариш, уларни муносиб тақдирлаш ҳамда бу борадаги илғор тажрибаларни омаллаштиришдан иборат.

Маҳаллалардаги оилалар чуқур, хар томонлама ўрганилган, иштирокчилар таллаб олинаётган. Уларнинг қўлчиллигини «Аёллар дафтари»да турганлар ташкил этади. Таъбир жоиз бўлса, бу танлов матонатли аёллар ўртасидаги беллашуви.

Тадбиркор бўлганидан буён Марҳабонинг исми ёнига «акфа»ни қўшиб айтишади. У эшик ва ромлар тайёрлайдиган аёл. «Аёллар дафтари»га киритилиб, имтиёзли кредит олган. Марҳабо Холиқуллова яна қурилиш материаллари ҳамда сантехника жиҳозлари сотиладиган дўкон ҳам очди. Тўрт кишини доилан енгиб, олға интилаётган хотин-қизларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, иқтидор ва қобилиятларини рўёбга чиқариш, уларни муносиб тақдирлаш ҳамда бу борадаги илғор тажрибаларни омаллаштиришдан иборат.

Маълумотли бўлган, узоқ вақт боғчада тарбиячи бўлиб ишлади. нурунийларнинг дуосини олди. Ҳалол меҳнат билан икки фарзандини олий маълумотли қилди.

Ахволимизни кўрган вакиллар уйимиз таъмирланиши, кўз-

ларимиз текширишим учун йўланма берилишини айтишди. Шундан сўнг ҳаммаси бошлаб кетди. Аввалги чап кўзимдаги катаракта операция қилиниб, олиб ташланди. Ўтган йилнинг эзида эса «Халқ банки» томонидан хонадонимиз таъмирланиши учун 119 миллион сўм маблағ ажратилиб, ювениш хонаси ва ошхонадан тортиб, қолган тўртта уйимиз ҳам таъмирланди.

Эски поллар ва ромларимиз алмаштирилиб, исик, қўлай, шинам ахволга келтирилди. Айни пайтда ўғлим билан қизим туманимиздаги хусусий цехда ишлашяпти. Хар тугул, рўзғоримизга барака кирди. Ҳукуматимизнинг мен каби меҳр ва эътиборга муҳтож инсонларга кўмак бераётганидан миннатдорман.

Маъмура аянинг дуоси

Забно НАМАЗОВА «ISHONCH»

Тошкент шаҳри

МАЪМУРА АЯНИНГ ДУОСИ

«...Ободонлаштириш бошқармасининг икки ходимаси иш вақтида техниканинг яроқсизлиги сабаб ҳалок бўлди».

«Қорхонадаги носоз дастгоҳда ишлаётган 28 ёшли йиғит ток уриши оқибатида дунёдан кўз юмди».

Шу каби хабарларни кўпчилигимиз оддий маълумоткеб қабул қиламиз. Аммо бу совуқ хабар ортидан ҳодиса қурбонларининг оила аъзолари йиллар давомида, балки умрининг охирига қадар қаддини тик тутолмай, дили кемтик бўлиб, армонда яшаши ҳақида ўйлаб кўрмаймиз.

Афсуски, меҳнат жараёнидаги бахтсиз ҳодисалар дунёнинг барча мамлакатларида содир бўлиб туради ва бу қимларнинг умрига зомин бўлса, яна қимларнинг майиб-мажруҳга айлантиради.

Шу боис ҳам ходимлар учун иш берувчи томонидан соғлом ва хавфсиз меҳнат шaroитлари яратилиши, меҳнат муҳофазаси тўғрисидаги қонунчиликка риоя этилиши устидан жамоатчилик назоратини ўрнатиш касабаси уюшмалари фаолиятининг муҳим мезонларидан саналади. Бунинг натижа-сида мингглаб меҳнатқашлар учун зарур шарт-шaroитлар яратиш чоралари қўрилади. Биргина мисол. Рақамларга мурожаат қиладиган бўлса, Ўзбекистон касабаси уюшмалари Федерациясининг Бухоро вилояти кенгаши айни чоққа қадар 340585 нафар касабаси уюшма аъзосига меҳнатни муҳофаза қилиш бўйича хизмат кўрсатиб келмоқда.

Башланғич ташкилотларда ходимларга муносиб меҳнат шaroитлари яратиш учун ўтган йили 25,5 миллиард сўмдан зиёд маб-

лағ сарфланган, - дейди Федерациянинг вилоят кенгаши меҳнат техник инспектори Ҳайитбек Барноев. - Албатта, бу маблағлар ортидан қайсидир ходим ишлаётган носоз ускуна таъмирдан чиқарилган, совуқда ўтирган меҳнатқашларнинг хонасига кондиционер ўрнатилган, ё бўлмаса, ишлаб чиқариш ташкилотининг қурилмаларини бутунлай янгилаш хисобига қишларнинг оғир меҳнат шaroитларини енгилаштиришга эришилган ва ҳоказо...

Инсон учун энг муҳим неъмат саналган саломатлиқни асраб-авайлашга кўпинча эътибор қаратмаймиз. Аммо бизнинг ёдимиздан кўтарилган муҳим масала касабаси уюшмаларининг доимий эътиборида. Зотан, инсоннинг соғлиғи бутун бўлсагина бамайлихотир меҳнат қилишда давом этади. Шу маънода ўтган йили вилоятда ишчи-ҳодимлар 2,3 миллиард сўм эвазига тиббий кўриқдан ўтказилган. Зарарли меҳнат шaroитида ишловчи ходимларга эса йил давомида 1,6 миллиард сўмга сут ёки шунга тенг бошқа сўз махсулотлари, даволаш-профилактика, озик-овқат махсулотлари ва гигиена, антисептик воситалари олиб берилган. «Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш тўғрисида»ги қонун талаби бўйича 81 350 нафар ходим суғурта қилинган.

Муносиб меҳнат шaroитлари яратилиши жамиятнинг иқтисодий барқарор ўсиши, ривожланиши ҳамда фаровон ҳаёти гаровидир. Бундай шaroитларни муҳайё қилиш иш берувчининг масъулиятини оширади. Таассуфки, баъзи ишлаб

чиқарувчилар «муносиб меҳнат шaroитлари»ю меҳнат муҳофазасини таъминлаш» тушунчасидан бир қақирим нарида юради. Чунки шaroит яратиш ўзига яраша чикимдорлик ва харажат талаб этиши, шубҳасиз. Ҳайитбек Барноевнинг бизга тақдим этган маълумотларига кўра, йил мобайнида вилоят меҳнатни муҳофаза қилиш хизмати ходимлари томонидан айнан шундай шaroитлар билан танишиш мақсадида 22 та бошланғич ташкилот фаолияти ўрганилган. Ишловчиларга хавфсиз меҳнат шaroитларини яратишда зарур бўладиган махсус кийим-бош, пойабзал ва бошқа шахсий ҳимоя воситалари билан таъминлаш, санитария-маиший шaroитларини яхшилаш, жойларда жамоатчилик назорати асосида ишларни жонлангириш бўйича касабаси уюшма ва ҳўжалик органларининг 5 та сизга амалий ёрдам кўрсатилди. Аниқланган камчиликларни бартараф этиш юзасидан иш берувчиларга тақдимномалар килирилди.

Афсусларли жихати шукки, кўрсатилган ёрдам ва амалий ишларга қарамай, вилоят қорхоналарида 15 та ишлаб чиқариш билан боғлиқ бахтсиз ҳодиса натижа-сида 16 нафар ходим оғир тан жароҳати олган. Бунинг сабаблари таҳлил қилинганда, носоз ускуналардан фойдаланиш, ток уриши, эхтиёсизлик, йўл-транспорте ҳодисаси сингари мисолларни санаб ўтиш мумкин. Корхона, ташкилот ва муассасаларда содир бўлаётган бахтсиз ҳодисаларнинг сабабларини бартараф этиш бўйича чора-тад-

Танлов

КАСАБА УЮШМАСИГА АЪЗО БЎЛСАМ...

САВОЛ: Касаба уюшмаси қандай ташкилот? Кимлар аъзо бўлиши мумкин ва у ходимларнинг манфаатларини ҳимоя қилишда қандай ҳуқуқларга эга?

Ёдгора ЙЎЛДОШЕВА

Самарқанд вилояти

ЖАВОБ: Касаба уюшмаси қандай ташкилот экани ва касабаси уюшмалари ходимларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишда иштирок этишга бўлган ҳуқуқлари «Касаба уюшмалари тўғрисида»ги қонунда белгиланган бўлиб қўйилган.

Касаба уюшмаси - фуқароларнинг ўз фаолияти ёки ўқиши тури бўйича умумий касбий манфаатлари билан боғлиқ бўлган, уларнинг меҳнатга оид, бошқа ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқ ва манфаатларини ифодалаш ҳамда ҳимоя қилиш мақсадида тузиладиган, ўз устави асосида фаолият кўрсатадиган ижтимоий жамоат бирлашмасидир.

Меҳнат фаолиятини амалга ошираётган фуқаролар, шунингдек, ўрта махсус, касб-хунар таълими, олий таълим ва илмий-тадқиқот муассасаларида таълим олаётган, ўн беш ёшга тулган шахслар (бундан буён таъниб ҳодимлар деб юрилади) ҳеч қандай матбуотсиз ўз танловига кўра ва олдидан рухсат олмай туриб, ижтимоий равишда касабаси уюшмаларини тузиш ҳуқуқига, шунингдек, касабаси уюшмалари уларнинг уставидаги риоя этиш шартини билан аъзо бўлиш ҳуқуқига эгадир.

Касаба уюшмалари, уларнинг бирлашмалари, бўлинмалари ва бошланғич касабаси уюшма ташкилотлари аҳоли бандлигини таъминлаш, ишдан озод этилаётган ходимларни ҳимоя қилиш масалаларини, шунингдек, ходимларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилишга доир бошқа масалаларни ҳал қилишда иштирок этиш ҳуқуқига эга.

Шунингдек, касабаси уюшмалари, уларнинг бирлашмалари, бўлинмалари ва бошланғич касабаси уюшма ташкилотлари ходимларнинг меҳнат ҳуқуқларини ҳимоя қилиб судга даъво аризаси, шунингдек, суд буйруғини чиқариш тўғрисидаги ариза билан мурожаат қилишга ҳақли.

Булардан ташқари, касабаси уюшмалари, уларнинг бирлашмалари инсоннинг муносиб ҳаёт кечиришини ва эркин ривожланишини таъминловчи шарт-шaroитлар яратишга қаратилган ижтимоий дастурларни шакллантиришда, ходимларни ижтимоий ҳимоя қилиш бўйича чора-тадбирларни ишлаб чиқишда, турмуш даражасининг асосий мезонлари ва тирикчилик учун зарур бўлган нарсаларнинг энг кам миқдорини белгилашда иштирок этиш ҳуқуқига эга.

Қолаверса, касабаси уюшмалари ташкилотларнинг раҳбарларига ҳамда бошқа мансабдор шахсларга ходимларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқ ва манфаатларига тааллуқли норматив-ҳуқуқий ҳужжатларнинг ҳамда техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатларнинг аниқланган бузилишларини бартараф этиш тўғрисида кўриб чиқишчи мажбурий бўлган кўрсатмалар киритишга, шунингдек, ташкилотларнинг раҳбарларига мазкур қоидабузарликларда айбдор шахсларни интизомий жавобгарликка тортиш ҳақида тақдимномалар киритишга ҳақли.

Ҳуқуқ ва халқаро ҳаёт бўлими

Бухоро вилояти

ХАВФСИЗ ВА СОҒЛОМ МЕҲНАТ МУҲИТИ ШУНИНГ ТАЛАБЛАРИГА БАРЧА БИРДЕК ЭЪТИБОРЛИМИ?

«...Ободонлаштириш бошқармасининг икки ходимаси иш вақтида техниканинг яроқсизлиги сабаб ҳалок бўлди».

«Қорхонадаги носоз дастгоҳда ишлаётган 28 ёшли йиғит ток уриши оқибатида дунёдан кўз юмди».

Шу каби хабарларни кўпчилигимиз оддий маълумоткеб қабул қиламиз. Аммо бу совуқ хабар ортидан ҳодиса қурбонларининг оила аъзолари йиллар давомида, балки умрининг охирига қадар қаддини тик тутолмай, дили кемтик бўлиб, армонда яшаши ҳақида ўйлаб кўрмаймиз.

Афсуски, меҳнат жараёнидаги бахтсиз ҳодисалар дунёнинг барча мамлакатларида содир бўлиб туради ва бу қимларнинг умрига зомин бўлса, яна қимларнинг майиб-мажруҳга айлантиради.

Инсон учун энг муҳим неъмат саналган саломатлиқни асраб-авайлашга кўпинча эътибор қаратмаймиз. Аммо бизнинг ёдимиздан кўтарилган муҳим масала касабаси уюшмаларининг доимий эътиборида. Зотан, инсоннинг соғлиғи бутун бўлсагина бамайлихотир меҳнат қилишда давом этади. Шу маънода ўтган йили вилоятда ишчи-ҳодимлар 2,3 миллиард сўм эвазига тиббий кўриқдан ўтказилган. Зарарли меҳнат шaroитида ишловчи ходимларга эса йил давомида 1,6 миллиард сўмга сут ёки шунга тенг бошқа сўз махсулотлари, даволаш-профилактика, озик-овқат махсулотлари ва гигиена, антисептик воситалари олиб берилган. «Иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш тўғрисида»ги қонун талаби бўйича 81 350 нафар ходим суғурта қилинган.

Муносиб меҳнат шaroитлари яратилиши жамиятнинг иқтисодий барқарор ўсиши, ривожланиши ҳамда фаровон ҳаёти гаровидир. Бундай шaroитларни муҳайё қилиш иш берувчининг масъулиятини оширади. Таассуфки, баъзи ишлаб

чиқарувчилар «муносиб меҳнат шaroитлари»ю меҳнат муҳофазасини таъминлаш» тушунчасидан бир қақирим нарида юради. Чунки шaroит яратиш ўзига яраша чикимдорлик ва харажат талаб этиши, шубҳасиз. Ҳайитбек Барноевнинг бизга тақдим этган маълумотларига кўра, йил мобайнида вилоят меҳнатни муҳофаза қилиш хизмати ходимлари томонидан айнан шундай шaroитлар билан танишиш мақсадида 22 та бошланғич ташкилот фаолияти ўрганилган. Ишловчиларга хавфсиз меҳнат шaroитларини яратишда зарур бўладиган махсус кийим-бош, пойабзал ва бошқа шахсий ҳимоя воситалари билан таъминлаш, санитария-маиший шaroитларини яхшилаш, жойларда жамоатчилик назорати асосида ишларни жонлангириш бўйича касабаси уюшма ва ҳўжалик органларининг 5 та сизга амалий ёрдам кўрсатилди. Аниқланган камчиликларни бартараф этиш юзасидан иш берувчиларга тақдимномалар килирилди.

Афсусларли жихати шукки, кўрсатилган ёрдам ва амалий ишларга қарамай, вилоят қорхоналарида 15 та ишлаб чиқариш билан боғлиқ бахтсиз ҳодиса натижа-сида 16 нафар ходим оғир тан жароҳати олган. Бунинг сабаблари таҳлил қилинганда, носоз ускуналардан фойдаланиш, ток уриши, эхтиёсизлик, йўл-транспорте ҳодисаси сингари мисолларни санаб ўтиш мумкин. Корхона, ташкилот ва муассасаларда содир бўлаётган бахтсиз ҳодисаларнинг сабабларини бартараф этиш бўйича чора-тад-

Жамоатчилик назорати

Дилдора ИБРОХИМОВА «ISHONCH»

Ўтган йиллардаги энг катта ютуқлардан бири тадбиркорларимизда онг ўзгарди, ишонч ортди. Бугун улар рақобатбардош бўлиб, дунёга чиқяпти. Булар ҳам фаолиятини оддий ишдан, маҳалладан бошлаган. Бошқалар ҳам шундай қилса бўлади.

Шавкат МИРЗИЁЕВ

Андижонликлар орасида «Бизниқиларга кўйиб берсанг, ойга чиқиб экин экиб, деҳқончилик қилишад» деган гап юради. Бу лутф гарчи ҳазил ва муболага билан айтилган бўлса-да, унинг замирида андижонликларнинг феълу тутумига хос йўқни йўндириш, омилкорлигу уддабуронлик каби фазилатларга ургу берилганини илғаш қийин эмас.

Рости ҳам шуки, ҳар қарич ери ҳисоб-китобли бўлган, аҳоли зичлиги бўйича мамлакатдагина эмас, дунё миқёсида ҳам юқори ўринларда турадиган ҳудуднинг йил сайин ўсиб бораётган иқтисодий салоҳияти тадбиркорликка бориб тақалади. Бандлик, кичик бизнес, экспорт имкониятлари, қўйингки, ижтимоий-иқтисодий ҳаётнинг турли соҳаларида эришилаётган, эътироф этилаётган натижаларнинг ҳамма-хаммаси тиниб-тинчимас андижонликлар қонида жўш уриб турган тадбиркорлик хислати, бугунги саъй-ҳаракатларига чамбарчас боғлиқ. Шоир айтмоқчи, «ахир кўкдан тушмаган шунча обрўнинг бари...». Барча ютуқлар ортида меҳнат, интилиш, янгиликка ўчлик каби жиҳатлар мужасам.

Юқорида тилга олинган сифатларда заррача бўрттириш йўқ – зотан, давлат раҳбарининг Андижонга икки кунлик ташири чоғида бу замин аҳлининг турмуш тарзи, орзу-умидлари, эл-юртга қайишиб, яхши яшашга интилиши, келажакка катта ишончи ҳар қадамда, ҳар бир соҳа ютуқларида яққол кўзга ташланади. Президентнинг ташириф дастуридан ўрин олган барча жаҳбалар, айниқса, тадбиркорликнинг кейинги йилларда кенг қулоч ёзиб бораётган икки қирраси – трикотаж маҳсулотлари ишлаб чиқариш ҳамда мебелсозлик йўналишларида ҳудудда катта тажрибалар яратилаётганлиги бор гап.

...2000-йилларда, у ёки бу юмуш билан давлат идораларига мурожаат этганда деярли барча ташкилот ва муассасаларда нигоҳим тушган манзарани ҳамон эслайман: бионинг фойесиди, раҳбарларнинг қабулхоналарида, хизмат хоналарида юзаси ва суянчиқ қисмига қизил мато қопланган бир хил шакл ва ўлчамдаги стуллар, кўш ўриндиқларга кўзингиз тушарди. Биров-ярмини истисно қилганда, наинки идораларда, хонадонларда ҳам шунга ўхшаш деярли бир хил мебелларни кўриш мумкин эди.

Сирасини айтганда, таърифини келтираётганимиз буюмлар собиқ иттифоқ даврида, кейинчалик мустақиллик йилларининг бошида ҳам фаолият кўрсатган Андижон вилоятидаги ягона мебел фабрикасининг маҳсулотлари эди. Борки танлов стол-стул, хонтахта, шкаф, жавон каби тўрт-беш хил ассортиментдаги жиҳозлардан иборат, у ҳам бўлса, олдиндан ёзилган навбат асосида, энг аввало ташкилотлар орқали етказиб берилганлигини давраларда катта авлод вакиллари эслаб туришарди.

Бугун энди давр ўзгарди. Шу билан бирга, одамларнинг онгу шуури ҳам, қарашлари ҳам ўзгарди. Бошқа хунармандчилик турлари қатори мебелсозлик ҳам замонавий андозалар бўй кўрсата бошлади. Аввало, ресурс, хомашё масаласида минг хил танлов бор. Бу – хунарманд учун катта имконият дегани. Шунга монанд тайёрланаётган маҳсулотларнинг тури беҳисоб. Энг муҳими, мебелсозлар ҳам бозорга тортиқ эртаётган

ОНГ ЎЗГАРГАН, ИШОНЧ ОРТГАН

Президентимизнинг Андижон вилоятига ташрифидан кейинги ўйлар

жиҳозларининг шакл-шамойили борасида кун сайин янгилик қилиб турмаси, иш услубини такомиллаштириб бормаса, рақобатда синиб қолиши мумкинлигини яхши билади. Шу боис ҳам бугун харидорга етказилаётган ҳар бир мебелга унинг бунёдкори ижодий иш мисоли ёндашади.

Бугун Андижон вилоятида 377 та мебелсозлик корхонаси фаолият кўрсатаяпти. Бундан ташқари, хонадонларда айни юмуш билан шуғулланаётган хунарманд-тадбиркорларнинг ҳам саноғи йўқ. Биргина Олтинкўл туманидаги Ижтимоат маҳалласида 490 та хонадонда мебел тайёрлаш кооперация усулида йўлга қўйилган. Ҳисоб-китобларга кўра, вилоятда мебел ишлаб чиқариш ҳажми 2016 йилга нисбатан 15 баробарга ортган.

Давлат раҳбарининг бу борадаги натижалар кўламини кўздан кечириши асосан мебелчиликни янада ривожлантириш мақсадида Андижон ва Олтинкўл туманларида шу соҳага иxtисослашган 2 та саноат зонаси ташкил этилаётганлиги ургу берилди. Бу бежиз эмас, албатта. Аввало, ҳар икки ҳудуд ҳам вилоят марказига туташ, коммуникация жиҳатдан кўп қулайликларга эга. Қолаверса, Андижон шаҳридан ҳам минглаб ёшлар ушбу ҳудудларда «устоз-шогирд» аънанеси асосида хунар ўрганишмоқдаки, бунда масофанинг яқинлиги ҳам улар учун катта аҳамиятга эга. Яқин келажакда эса уларнинг ҳар бири мустақил хунар эгасига айланади.

Андижон туманининг Дамарик маҳалласида яшовчи Баҳодир Тўхтаев мактабнинг юқори синфида ўқиётган йиллариёқ дарсдан сўнг хунар ўрганишга астойдил киришган. Ҳатто Андижон муҳандислик-иқтисодиёт институтида таҳсил олган кезларда ҳам бир мuddат бўлсин бу юмушдан узилмади. Мебелсозлик билан мустақил шуғуллана бошлаганига 15 йил бўлди. Бу мuddат ичида яхши даромад топти, илло хою ҳавасга муккасидан кетган айрим тенг-тўшлари каби қимматбаҳо машиналар минишга, ҳашамга учмади. Ҳолбуки, хунари ортидан бунга имконияти ҳам, қўрби ҳам етадиган паллага келганди. Фойданинг рўзгордан ортган қисмини замонавий ускуналар харид қилишга, иш шароитларини янада яхшилашга сарф қилди. Бугунга келиб Андижон тумани саноат зонасида мўъжазгина цехга эга бўлди, ўнга яқин шогирдлари бор. Энг муҳими, мебелларига харидор аримади, шунинг ортидан ўзи билан бирга, иш ўрганиб, ёнига

кирган шогирдлари ҳам оиласига барака олиб кирапти.

– Ё мактабда яхши ўқиш керак ёки хунар ўрганиш керак, деган фикрлар тез-тез қулоғимга чалинади, – дейди Баҳодир Тўхтаев. – Ўз тажрибамдан келиб чиқиб айтаманки, гуманитар ва аниқ фанларни яхши ўзлаштирмаган ўқувчидан яхши хунарманд чиқмайди. Дейлик, мебелсозликда математика, чизмачилик фанларининг аҳамияти жуда катта. Қолаверса, янги дизайн, янги шаклдаги жиҳоз яратиш учун қайсидир маънода расомлик қобилияти ҳам керак бўлади. Мебеллардаги ҳар бир шакл, ҳар бир деталь маълум вазифани бажариши зарур. Кейинги пайтларда бу соҳада рақобат кучайди, харидорларнинг ҳам диди нозик. Уларнинг кўнглига ёқади-ган, бозорбоп маҳсулотлар ишлаб чиқариш учун мунтазам равишда изланиш даркор. Президентимизнинг таширифи давомида шу соҳага ҳам алоҳида эътибор қаратганлиги, руҳлантирганлиги бир хунарманд сифатида мени ниҳоятда қувонтирди.

Трикотаж маҳсулотлари масаласида сўз очилганда, Андижонда бу борада катта мактаб яратилганлигини таъкидлаш жоиз. Ҳўжаобод тумани эса айни йўналишдаги тадбиркорликнинг бешинчи десак, муболага бўлмайди. Бундан 10-15 йиллар аввал сўз бораётган туманда аввалги хонадонларда, кейинчалик кичик цехлар шаклида очилган субъектлар орасида бора-бора юзлаб, минглаб хотин-қизларни иш билан таъминлашга қодир гигант корхоналар пайдо бўлди. Ишлаб чиқарилган маҳсулотлар сифати ошиб, экспортга ҳам йўналтирилаётган бўлди. Бугун «Само», «Фазо», «Барчиной» каби йирик трикотаж корхоналарининг мамлакатдан ташқарига ҳам довуғи кетган. Яхши тажрибалар қанот қоқиб, Булоқбоши, Жалақудук каби қўшни туманларда ҳам айни турдаги корхоналар сафи кенгайиб борапти.

Катта арава қаёққа юрса, кичиги ҳам ортидан боради дегандек, йирик корхоналарга бўлган ҳавас кейинги йилларда Ҳўжаободдаги юзлаб оилаларни тикувчилик ва трикотаж маҳсулотлари ишлаб чиқаришга ундагани қувонарли, албатта. Туманининг Мустаҳкам маҳалласи – мўъжазгина ҳудуд. Кейинги 5 йил ичида маҳалла тадбиркорлари тикувчилик йўналишига иxtисослашди ҳисоб. Мисол учун, айни пайтда фаолият кўрсатаётган 36 нафар тадбиркорнинг 25 нафари тикувчилик билан шуғулланади. Улар томонидан ташкил

этилган цехларда 150 дан ортиқ маҳалладошларга доимий иш ўринлари яратилган. Бундан ташқари, касаначилик усулида тикувчилик фаолияти билан ўз-ўзини банд қилган 29 нафар хотин-қизлар ҳам борки, улар учун доимий буюртма нақд: тадбиркорлар томонидан хомашё етказиб беради, сўнгра келишилган хизмат ҳақини тўлаб, тайёр маҳсулотни қабул қилиб олишади.

Умуман олганда, Андижонда маҳаллаларнинг маълум бир соҳа, йўналиш, хунармандчилик турларига иxtисослашуви жаъраёни жадал бормоқда. Айниқса, трикотаж-тўқувчилик йўналишида маълум бир маҳсулотлар тайёрлашнинг устасига айланган хунармандлар йиллар давомида ортирилган маҳорат ва тажриба ёвзига ҳар қандай янги турдаги буюртмани бекаму кўст қилиб уddалай олишини Балиқчи туманининг Чинобод шаҳарчаси биқинидаги Гузар, Адолат, Қаҳрамон, Дарёбўйи маҳаллаларида хунарманд-тадбиркорларнинг фаолияти мисолида кўриш мумкин.

Мисол учун, «Гузар» маҳалла фуқаролар йиғинида 3237 нафар аҳоли яшайди. Маҳалладошларнинг 213 нафари тадбиркорлик билан шуғулланади. Асосан трикотаж ва тўқимачилик фаолиятига иxtисослашган тадбиркорларнинг маҳсулотлари тури йилдан йилга кенгайиб борапти.

Шухратбек Йўлбарсов хонадониди йўлга қўйилган трикотаж цехи ишчилари, юқорида айтганимиздек, бора-бора ҳар қандай буюртмага лаббай деб жавоб берадиган бўлишди. Юртимизда пандемия авжига чиққан кезларда оdatдаги маҳсулотларга талаб бирмунча сусайди. Тадбиркор кузатсаки, шифокор ва беморлар киядиган бир маргалик енгил халатларга эҳтиёж катта. Дарҳол шу ишга қўл урилиб, айтилганидан зиёда маҳсулотлар ишлаб чиқарила бошлади. Бугунги кунга келиб эса, спорт майдончалари дарвозаси учун тўрлар тўқиси, сайёҳлик компаниялари буюртмаси асосида турли-туман сумка ва либослар тайёрлашга алоҳида эътибор қаратиляпти.

Иxtисослашув ва мослашувчанлик муҳити Олимжон Орзиқулов асос солган корхона мисолида ҳам ўз сўзини айтмоқда. Мўъжазгина цехда 2014 йилларда сочиқ ишлаб чиқарилиб, экспортга йўналтирилган эди. Кейинчалик натижалар тадбиркорни ҳам, қўл остидаги ишчиларни ҳам кониктирмай қўйди. Бозор талабларидан келиб чиқиб, тўқимачилик фаолиятига ургу берилди. Ҳозирда ушбу масканда

120 нафар хотин-қиз тўқимачилик билан шуғулланмоқда.

– 2023 йилда субсидия асосида 14 та хонадон вакилларига тикув машиналари олиб берилди, – дейди Балиқчи туманидаги «Гузар» МФЙ раиси Ойбек Абдурауфов. – Маҳаллада 70 та хонадон аъзолари касаначилик асосида тикувчилик-тўқувчилик билан шуғулланади. Уларга ҳудудимиздаги тадбиркорлардан доимий буюртма бор. Кишлоқ ахлининг асосий қисми азалдан деҳқончилик билан шуғулланарди. 15 йиллар аввал икки йил кетма-кет сув масаласида муаммо юзага келиб, ҳосилдорлик кескин тушиб кетди. Бир тарафдан ишбилармонларга эътибор, иккинчи тарафдан кишлоқдаги табиий шароит туртки бўлиб, кўплар ўзини тадбиркорликка урди. Бугунги кунга келиб, аксарият оилалар бир вақтнинг ўзида ҳам тадбиркорлик, ҳам деҳқончиликдан рўзгорини тўлаб, турмуш шароитини яхшилашмоқда.

Сирасини айтганда, вилоятнинг деярли барча маҳаллаларида кенг қулоч ёзган тадбиркорлик ҳаракати сабаб бугун кишлоқларда қарийб бекорчи аёлнинг ўзи йўқ. Кимдир тикувчи, яна биров тўқувчи, бошқаси эса яна ўзга хунар билан банд – муҳимни қўлида доимий иши, даромади бор. Эслийлик, ўн йиллар аввал ҳам «пахта мавсумида улгуржи пул ишлаб оламан» дея турмуш ўртоғига рўзгор бутлғи масаласида кўмакдош бўлишга интилан аёллар сон-саноксиз эди. Бугун пахта терими мавсумида кишлоқларга бориб кўринг-чи, ўша саккиз-ўн йил аввалги юзлаб, минглаб теримчи опа-сингилларни топа олармикансиз? Топа олмайсиз! Эндиликда пахта теришига иштиёқмандлар ҳам бармоқ билан санақли. Чунки асар хотин-қизлар йил-ўн икки ой доимий иш билан банд. Қишда иссиқ, ёзда салқин хонада меҳнат қиладиган хунарли аёл терлаб-пишиб далага чиқармиди?

...Гапнинг сираси, бугун вилоят аҳли чин маънода тадбиркорга айланган. Одамларнинг онги ўзгарган, эртанги кунига ишончи ортган, бугунги кундан рози бўлиб, эртаси бундан-да яхши бўлиши учун тинимсиз саъй-ҳаракатда. Давлат раҳбари таъкидлаган «Андижон вилояти кечаги Андижон эмас» деган эътироф замирида шу юрт одамларининг катта меҳнатлари, бунёдкорлик фазилатлари мужассам.

Нурилло НЎМОНОВ
«ISHONCH»

«Ishonch»га жавоб берадилар...

БОШҚА БИЗНЕС ТУРЛАРИГА ҚАРАГАНДА ЖОЗИБАЛИ ЭМАС...

«Ishonch» газетасининг 2024 йил 1 февраль 16-сониди «Жавобини кутаётган саволлар» рукни остида Транспорт вазирлигига «Қишлоққа қачон замонавий автобус келади?» деган савол билан мурожаат йўлланган эди.

Транспорт вазирлигига!

ҚИШЛОҚҚА ҚАЧОН ЗАМОНАВИЙ АВТОБУС КЕЛАДИ?

Мамлакатимизнинг йирик шаҳарларида замонавий автобуслар қатнови кенг йўлга қўйилди. Ҳар жиҳатдан кўнгли, шина таъмир вақти ва йўловчилар маънафини яқин қилиш баробарида экологик муҳит мусалфониғига ҳам ҳисса қўшимоқда.

Аммо бундай имкониятдан қишлоқларда яшовчи аҳоли баёбахра қолган. Олис чекка ҳудудларини кўп турлилик, ҳатто туман марказларини катта шаҳарлар билан боғловчи йўлларда ҳам замонавий ортадан келган автобуслар ҳаракатланишгагина нима дейсиз?

Масалан, Пахтачи, Кўнарбоғ, Нарпай, Нуробод, Каттақўрғон ва бошқа катор туманларда ҳаракатланаётган автобусларнинг асар қисми ўз мuddатларини ўтаб бўлган транспорт воситаси саналади.

Аслини олганда жамоат транспортининг қулайлик жиҳатлари кўп. Энг аввало, йўлқира устидан назорат ўрнатилган. Қолаверса, шахсий транспорт воситаларида кўнгли-кўнгли ўрлаб бораётган нарх жиловланади. Ошиб бораётган тирбандликларга ҳам барҳам берилиб, буюжотга салмоқли тузум бўлади.

Айтмоқчи бўлганимиз, туман йўналишларида ҳам замонавий автобуслар қатнови йўлга қўйиш мумкинми-йўқми?

Илҳомидин РУСТАМОВ
Каттақўрғон шаҳри

Унга Транспорт вазирлигидан қуйидаги мазмунда жавоб келди: **Жамоат транспортида кўрсатилаётган хизматлар сифати биринчи галда ҳудудларда мавжуд ҳаракат таркибининг ҳолати билан боғлиқ. Тошкент шаҳридан ташқари республикамизнинг барча ҳудудларида йўловчи ташиш билан 100 фоиз хусусий тадбиркорлик субъектлари шуғулланади. Тадбиркорлар ўз корхонасидаги ҳаракат таркибини янгилаш борасида молиявий имкониятларидан келиб чиққан ҳолда иш кўради.**

Шу ўринда таъкидлаш керакки, йўловчиларни ташиш соҳаси бошқа бизнес турларига қараганда жозибали эмас. Яъни, соҳага тикилган маблағнинг қайтиши ва тадбиркор учун даромад маржаси юқори эмаслиги, ҳудудларда йўлқира ҳақи пастлиги, ички бозорда маҳаллий ишлаб чиқарувчилар томонидан тақдим этилаётган автобуслар нархининг қимматлиги, банклар томонидан автобус сотиб олиш учун тақлиф этилаётган кредитлар фойз ставкасининг баландлиги ва шартларининг оғирлиги ҳудудларда фаолият юртувчи корхоналар томонидан ҳаракат таркибини замонавий автобуслар билан тўлдиршида асосий тўсиқлардан дид.

Бугунги кунда Транспорт вазирлиги мамлакатимизнинг барча ҳудудларида жамоат транспорт тизимини такомиллашти-

риш, аҳолига кўрсатилаётган транспорт хизматлари сифати ва ҳажмини ошириш борасида тизимли ишларни амалга оширмоқда.

Ўтган йили жамоат транспорти соҳасини тубдан ислоҳ қилиш бўйича бир нечта норматив ҳужжат қабул қилиниб, аҳоли сифатли ва кафолатланган транспорт хизматлари билан таъминлаш механизми яратилди.

Республика бўйича барча аҳоли яшаш пунктлари тўлиқ хатловдан ўтказилиб, 10 мингдан ортиқ аҳоли яшаш пунктидан 1 113 таси транспорт қатнови билан қамраб олинмагани аниқланган ва ундан 1 081 тасида жамоат автотранспорти қатнови йўлга қўйилди. Қамраб олинмаган 32 та аҳоли пунктига олиб борувчи йўл сифати ҳаракатланиш хавфсизлиги талабларига жавоб берагани учун ушбу йўллар таъмирлаш дастурига киришди.

Таҳлилларга кўра, бугунги кунда мавжуд йўналишлардаги транспорт воситаларини янгилаш (10 йилдан ортиқ), сивимини ошириш («Damas» русумли транспорт воситаларини автобус ва микроавтобусларга алмаштириш), фаолият юртмаётган йўналишларни қамраб олиш учун қўшимча 4200 дан ортиқ автобус, 5 ярим мингдан ортиқ микроавтобусга эҳтиёж бор.

Шу муносабат билан жорий йилдаги энг асосий вазифа ҳудудлар жамоат транспорти учун 1000 та автобус ва 2000 та микроавтобус харид қилинишини таъминлаш ҳисобланади.

Маълумот учун: 2023 йилда республикада қарийб 2000 та автобус ва 1000 та микроавтобус харид қилинди.

Самарқанд вилояти мисолида кўрайдиган бўлсак, бугунги кунда йўловчи ташиш фаолияти билан шуғулланаётган корхоналар сон 235 тани ташкил этмоқда.

Мазкур корхоналардан 39 таси автобус йўналишларида 459 та ҳаракат таркиби билан, шартнома асосида (туризм, хизматчи ва ҳ.к.) 23 та корхона 108 та ҳаракат таркиби билан хизмат кўрсатмоқда.

Микроавтобус йўналишида эса 12 та корхона 116 та ҳаракат таркиби билан, шартнома асосида (туризм, хизматчи ва ҳ.к.) 23 та корхона 108 та ҳаракат таркиби билан хизмат кўрсатмоқда.

Микроавтобус йўналишида эса 12 та корхона 116 та ҳаракат таркиби билан, шартнома асосида (туризм, хизматчи ва ҳ.к.) 23 та корхона 108 та ҳаракат таркиби билан хизмат кўрсатмоқда.

Транспорт вазирининг биринчи ўринбосари
М.ОМАРОВ

Табият ва инсон

ХОНАДОНИНГИЗНИ КИСЛОРОДГА ТЎЛДИРИНГ!

Охирги вақтларда Тошкент шаҳри ҳавоси бот-бот ифлосланмоқда. Оқибатда, кўчада юриш, уй ҳавосини ўзгартириш хавфли бўлиб қолмоқда. Чунки деразани бир дақиқага очсангиз ҳам, тоқча усти чанг билан қопланади. Уша дамда шомол эсиб қолса, хонани чанг босади.

Хонаки гуллар эса нафақат чиройли, балки фойдали ҳамдир. Улар ҳам кўчадаги дарахтлар сингари кислород ишлаб чиқаради. Бу эса хонадонда ўзига хос муҳит яратади. Шундай экан, уйингизни кислородга бой хонаки гуллар билан тўлдиринг ва тоза ҳаводан мириқиб нафас олинг. Бунинг учун қуйидаги гуллардан фойдаланишга ҳаракат қилинг.

Хлорофитум – энг оддий хонаки гулларидан бири. У кўп кислород чиқарувчи ва ҳавони тозаловчи ажойиб восита ҳисобланади. Формалдегид, газ оксиди, зарарли бактериялар ва бошқа ифлослантирувчи моддаларни самарали зарарсизлантиради.

Алое вера – тунда кислород чиқариш бўйича рекордчи саналади. Кўплаб бошқа гуллар кўёш боғдан сўнг кислород истеъмол қилса, алое уни ишлаб чиқаришда давом этаверади. Бундан ташқари, совуққа қарши курашишда ёрдам беради.

Орхидея – ушбу тропик гул ҳар қандай уй учун гўзал безакдир. Колаверса, худди алое каби кечаси кислород чиқариши билан ажралиб туради. Уни ётоқхонадаги дераза тоқчасига жойлаштириб қўйсангиз, ўзингиз учун бутун йил давомида соғлом уйқуни кафолатлайсиз.

Орхидея, шунингдек, қисил ҳавосини тозалаб, хонада соғлом муҳит барқарорлигини таъминлайди.

Фикус – алое ва орхидеядан фарқли ўлароқ, кечаси кислородни ўзлаштиради. Шу боис уни ётоқхонага жойлаштириш тавсия этилмайди. Аммо кун давомида ўзидан кўп миқдорда кислород чиқаришдан ташқари, ифлосланиш билан ҳам яхши курашади. Кўчадан кирадиган чангни ушлаб қолиши учун дераза ёнига фикус билан бирга ям-яшил гулларни қўйиш ҳам фойдалан холи бўлмайди.

Гербер – кўзни қувонтирадиган чиройли гулларга эга ўсимлик. Ҳавони бензолдан самарали тозалайди. Шунга қўра, уни ишлаб чиқариш саноти ривожланаётган шаҳарларда етиштириш тавсия этилади. Бу гул зарарли бензол ва карбонат ангидридни алмаштириш учун ўзидан фойда олишда кислород чиқаради.

Айви – аксарият кишилар ўз уйларида печак қўйишда ва тўғри қилишда. Мини ток сиз нафас олаётган ҳавони тозалайди. Айви одатда сиёҳ, бўёқ ва турли ювчи воситалари таркибда мавжуд бензолни парчалайди. Бинобарин, уни хонадонингизга жойлаштирсангиз, тоза ҳаводан нафас оласиз.

Таклифларимиз сизга маълум бўлса, тезда улардан фойдаланиб, хонадонингизни кислородга тўлдиригиз. Оила аъзоларингиз билан бирга унга тўйинган тоза ҳаводан тўйиб-тўйиб нафас олинг.

Раъно МАҲКАМОВА тайёрлади

Эълон

«AUTOMATIC SOLUTIONS» МЧЖ (СТИР: 309 766 464) устав фонди 143 830 000 сўмдан 1 847 018 сўм 52 тўйинга камайитрилатганини маълум қилади. Талаблар Тошкент шаҳри, Сергети тумани, Дарёбўйи МФЙ, Дарёбўйи кўчаси, 184-уй манзили бўйича юборилиши мумкин.

Ўзбекистон касабаси уюшмалари Федерациясининг Самарқанд вилояти кенгаши жамоаси ҳамда тармоқ касабаси уюшмалари жамоалари вилоят кенгаши муҳандиси Зант Турсуновга акаси Ҳошимжон ТУРСУНОВ вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изхор этади.

ЮРАККА КЎМИЛГАН АСЛ ШОИР

Хотира уйғонса, гўзалдир

Авалло, мен шундай забардаст шоир билан бирга бир мактабда ўқиб, ёшлик давримиздан бирга ўсиб-улғайганим, бирга ижод қилганим учун, адабиёт фидойиси, давримизнинг оташқалб шоири бўлган инсон билан дўст, замондош, ҳамкор ва елкадош бўлганимдан фахрланаман.

Болагимизда ким билан яқин дўст бўлишни хоҳласак, жимжилоқ бармоғимизни тутиб, «Кел, охиригача жўра бўлайлик», дея дўстлигимизни бармоқлар орқали муҳраб қўядик.

Хотира уйғонса гўзал, дейишади...

Бизнинг дўстлигимиз, қолаверса, ижодий ҳамкорлигимиз азим Тошкентда яна давом этди. Тошкент давлат университетининг журналистика факультетига тахсил олиб, шоир бўлган Азим Суюннинг захматли меҳнати давлатимиз томонидан юксак эътироф этилди. У Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими унвонига, Чўлпон номидаги биринчи халқаро мукофот совриндорига айланди.

1985 йилда Ўзбекистон Ёзувчилар уюшмаси қошида «Турон чечаги» дастаси тузилиб, унга мени бадий раҳбар этиб тайинлашди. Бадий дастамизнинг асосий фаолияти халқ ҳўжалигининг барча жабҳаларида жавлон уриб хизмат қилаётган юрдошларимиз ҳузурига бориб, «Шеър ва қўшиқ кечаси» тадбирлари ўтказишдан иборат эди.

Мазкур тадбирларда шоир дўстим баралла овозда, бутун вужуди ила ҳайқириб шеърлар ўқиб, мухлислар, томошабинлар олқишига сазовор бўлар эди. Тадбирлар республикамизнинг барча вилоятларида, асосан кат-

Забардаст, машҳур олиму уламолар, шоиру ёзувчилар ҳақида бирор нарса ёзишдан-да шарафлироқ, шу билан бирга, ўта масъулиятлироқ иш бўлмаса керак. Бундай иш, аввало, ўзингиз ва яқинларингизга манзур бўлиши, энг муҳими, ёзганларингизда ўша инсоннинг барча фазилат ва хислатлари бор бўлиши билан салобат тўкиб туриши керак.

та-катта стадионларда ташкил қилинар эди. Деярли барча кечаларда Азим Суюн фаол иштирок этарди.

Шоирнинг ҳаёт ва ижод йўлига назар ташлайдиган бўлсак, у адабиётга етмишинчи йилларда кириб келди. Ўз ижодида бетакор, эсда қоларли тимсоллар яратиб, мухлислар эътиборини қозонди.

У жиддий ва ажойиб истеъдод соҳиби эди. Сўнгги пайтларда энгил-елпи шеърлар кўпайиб кетаётгани сир эмас. Азим Суюннинг шоир сифатида ташвишга соладиган ғоят муҳим нарса бундай «шеърлар»нинг ортида муҳаббат масаласига жуда энгилтаклик билан қараш, севги ва садоқат тушунчалари-

нинг муқаддаслигини чуқур англамаслик ҳолатлари авж олаётгани эди. Шунинг учун ҳам у ижод илинжида шеър битган ва битаётган ҳар бир қалам аҳлига қарата: «Ҳақиқий шоир ўз қадрини ҳам, сўз қадрини ҳам билуши керак. Чинакам шоир ҳузурини ўйлаб, хозири учун яшамайди, у мангуликка дахлдор шеърлар яратади», дейишдан чарчамасди.

Дўстим қаламига мансуб она Ватанга садоқат, табиат, дўстлик, мардлик, муҳаббат мавзурларидаги «Ўзбекман», «Андиж», «Тогларга олиб кетаман» каби бир қатор шеърларига мусика басталаб, ижро этганман. У билан ҳамюртларимизнинг яхши кунларида ҳам елкадош бўлиб

хизматларда бўлардик. Учрашувларга, тўй-ҳашамларга борганимизда дарров мухлислар қўриш олишарди. Шунда уларга қарата «Жаҳонни титратган шоир ким?», дея мурожаат қиларди.

Мухлислар «Азим Суюн!», дея жавоб қайтаришганида, дўстим менга қараб: «Кўрдингизми, Бахтиёрхон, ким билан бирга юргангизни?», деб ҳазиллашиб қўярди. Бундай фахрланишига асос бор эди, чунки шоир дўстим Жаҳон шоирлар уюшмаси аъзоси ҳам эди.

Бутунга қадар Азим Суюн ижоди ва ҳаёти ҳақида кўплаб мақолалар, китоблар, эсдаликлар тақдироти бўлиб ўтган, кўрсатувлар ҳамда ижодий учрашувлар ўтказиб келинган ва ҳозир ҳам ушбу анъана давом этиб келмоқда.

«Ҳақиқий шоирнинг қабри бўлмайди, Юракка кўмилар асл шоирлар»,

дейишади-ку?! Дарҳақиқат, шундай. Чунки дўстим Азим Суюн ҳам ана шундай шоирлардан бири, уни ҳар биримиз юрагимизга кўмиб қўйганмиз. Ҳар сафар шоирнинг шеърларини ўқиганимизда, унинг ҳаёт эканлигига яна бир бор ишонгимиз келаверади.

Дўстимни эслаб, хотирлаб, дил кечинмаларимни қоғозга туширдим, шояд дўстимнинг руҳлари шод бўлса...

Муҳтасар қилиб айтганда, дўстим Азим Суюн содда, самимий, калби гўзал инсон эди, қиска умр кечирди, аммо ортида абадий яшайдиган мерос қолдирди.

Бахтиёр ХОЛІХЎЖАЕВ, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИНING МЕХНАТ МУҲОФАЗАСИ ВА ХАВФСИЗЛИГИ БЎЙИЧА ЖАМОАТЧИЛИК НАЗОРАТИНИ ТАШКИЛ ЭТИШ ЮЗАСИДАН РЕСПУБЛИКА КЎРИК-ТАНЛОВИ

Кўрик-танлов давлат ва ҳўжалик бошқаруви органлари раҳбарлари, иш берувчилар ҳамда кенг жамоатчиликнинг эътиборини меҳнатни муҳофазга қилиш масалаларини ҳал этишга қаратиш, ишлаб чиқариш маданиятини юксалтириш, иш берувчи томонидан ходимларга соғлом ва хавфсиз меҳнат шароитлари яратилиши, шунингдек, меҳнат муҳофазаси тўғрисидаги қонун ҳужжатларига риоя этилиши устидан жамоатчилик назоратини амалга оширишда касабаси уюшмалари фаолиятининг самарадорлигини ошириш мақсадида ўтказилади.

Ўзбекистон касабаси уюшмалари Федерацияси томонидан ҳар йили «Бутунжаҳон меҳнатни муҳофазга қилиш кунини» арафасида ишлаб чиқариш ва ноишлаб чиқариш тармоқлари ўртасида «Энг яхши ташкилот», «Энг яхши касабаси уюшма кўмитаси», «Энг яхши меҳнат муҳофазаси бўйича вакил» ва «Энг яхши меҳнат муҳофазаси бўйича ёш мутахассис» каби тўртта номинация бўйича республика кўрик-танлови якунлари ўтказилади.

Кўрик-танлов уч босқичда ўтказилади. Биринчи босқич февраль ойида бошланган ва ҳудудларда фаолият юритаётган ташкилотлар, бошланғич касабаси уюшма ташкилотлари, меҳнатни муҳофазга қилиш бўйича вакиллар, 35 ёшгача бўлган ёш меҳнатни муҳофазга қилиш мутахассислари ўртасида ўтказилмоқда. Биринчи босқичга ҳудудий комиссиялар якун ясади. Танлов якунига кўра, 3-ўрин учун – республикада белгиланган базавий ҳисоблаш миқдорининг 4 баробаригача, 2-ўрин учун 6 баробаригача, 1-ўрин учун – 8 баробаригача қимматбаҳо совғалар ва диплом топирилиб, ҳужжатлари тармоқ босқичида иштирок этиш учун юборилади.

Иккинчи босқич касабаси уюшмалари Республика кенгашлари ташкилотлари ўртасида ўтказилади, унда ҳар бир ҳудуднинг энг яхши ташкилоти, бошланғич касабаси уюшма ташкилоти, меҳнатни муҳофазга қилиш бўйича ёш мутахассислар иштирок этади. Тармоқ касабаси уюшмалари Республика кенгаши комиссияси томонидан иккинчи босқич якунланади. Танлов якунига кўра, 3-ўрин учун – республикада белгиланган базавий ҳисоблаш миқдорининг 8 баробаригача, 2-ўрин учун 10 баробаригача, 1-ўрин учун – 12 баробаригача қимматбаҳо совғалар ва диплом топирилиб, ҳужжатлари тармоқ босқичида иштирок этиш учун юборилади.

Унда икки нафар, яъни, тармоқ Республика кенгаши ва Федерациянинг ҳудудий кенгашлари меҳнатни муҳофазга қилиш бўйича мутахассислари иштирок этади. Хар йили 1 августгача Федерация комиссияси томонидан натижалар сарҳисоб қилиниб, учинчи босқичга якун ясалади. Унда икки нафар, яъни, тармоқ Республика кенгаши ва Федерациянинг ҳудудий кенгашлари кўра ғолиблар республикада белгиланган базавий ҳисоблаш миқдорининг 25 баробаригача бўлган миқдорда Федерациянинг қимматбаҳо совғалари билан тақдирланади.

Унда тизимдаги бошланғич касабаси уюшма ташкилотларида амалга оширилган ижобий кўрсаткичлар учун икки нафар, яъни, тармоқ Республика кенгаши ва Федерациянинг ҳудудий кенгашидан ғолиб аниқланади.

Якуний босқич ғолиблари 11 ноябрь – касабаси уюшмалари кунинда тақдирланади ва алоҳида эътироф этилади. Кўрик-танловда катнашиш тўғрисида иш берувчи ва касабаси уюшма кўмитасининг кўшма қарори қабул қилинади. Маълумотлари баҳолаш ва таҳлил қилишда ташкилотларнинг ўтган йилги натижаларидан фойдаланилади. Масалан, фаолият баҳоланаётган йил давомида ишлаб чиқаришда бахтсиз ҳодиса юз берган бўлса, кўрик-танлов катнашчиси энг яхши ташкилот номинацияси бўйича кўрик-танловга қўйилмайди.

Шу билан бир қаторда, «Энг яхши касабаси уюшма кўмитаси», «Энг яхши меҳнат муҳофазаси бўйича вакил» ва «Энг яхши меҳнат муҳофазаси бўйича ёш мутахассис» номинациялари бўйича кўрик-танлов катнашчиси кўрсаткичларини баҳолашда, олган баллари гуруҳий ва ўлим билан тугаган бахтсиз ҳодиса учун 50 фоизга, оқибатда оғир бахтсиз ҳодиса учун 50 фоизга камайтирилади.

Кўрик-танлов ўтказиш давомида қуйидагилар кўриб чиқилади: ташкилотда меҳнатни муҳофазга қилиш бошқаруш тизими мавжудлиги ҳамда меҳнат муҳофазаси ва хавфсизлиги тизимининг қонун ҳужжатларига мувофиқлиги;

ҳодимларга меҳнатни муҳофазга қилиш ҳамда ишларни хавфсиз олиб боришга доир нормалар, қоидалар ва йўриқномалар талаблари бўйича йўл-йўриklar берилгани, уларнинг ўқитилгани ва билимлари сигналани;

меҳнат шароитлари нуқулай ишларда банд бўлган ходимларнинг белгиланган нормалар бўйича сут (шунга тенг бўлган бошқа озиқ-овқат маҳсулотлари), давлолаш-профилактика озиқ-овқати, газланган тузли сув (иссиқ цехларда ишловчилар учун), махсус кийим-бош, махсус пойабзал ҳамда бошқа шахсий ҳимоя ва гигиена воситалари билан бепул таъминлангани;

иш ўринларининг меҳнат шароитлари бўйича аттестациядан ўтказилгани; меҳнат шароити оғир, зарарли ва хавфли ишларда банд бўлган ходимлар, шунингдек, ходимларнинг айрим тоифалари (аёллар, ўн саккиз ёшдан кичик бўлган шахслар, меҳнат қобилияти чекланган

шахслар) учун меҳнатни муҳофазга қилиш талабларига риоя этилиши; ходимларнинг дастлабки тарзда (ишга қираётганда) ва даврий (меҳнат фаолияти давомида) тиббий кўриклардан ўтказилиши; ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисалар ва касб касалликларининг олдини олиш бўйича профилактик чора-тадбирларнинг амалга оширилиши;

иш берувчининг фуқаролик жавобгарлиги мажбурий сўғурта қилингани; ишлаб чиқаришдаги бахтсиз ҳодисалар ва касб касалликлари туфайли ходимларга етказилган зарарнинг иш берувчилар ёки сўғурта компаниялари томонидан ўз вақтида ва тўғри тўланиши; меҳнат муҳофазаси бўйича вакиллар томонидан жамоатчилик назорати бўйича олиб борилаётган ишлар; меҳнат муҳофазаси бўйича комиссиялар фаолияти;

жамоа шартномаларида белгиланган меҳнатни муҳофазга қилишга оид талаблар. Танловда иштирок этиш учун Федерация комиссиясига тармоқ ва ҳудудий касабаси уюшма ташкилотлари тизимига кирувчи ташкилотларда амалга оширилган ижобий кўрсаткичлар акс эттирилган тегишли ҳужжатлар тақдим этилади.

Танлов иштирокчилар тақдим этилган ҳужжатларнинг тўлиқлиги ва ҳаққонийлиги учун жавобгардирлар.

Тақдим этилган ҳужжатларнинг ҳақиқийлигини баҳолаш мақсадида комиссия аъзолари ташкилотларга таширф буюриши ва қўшимча маълумотларни сўрашлари мумкин.

Танлов жараёнида иштирокчилар томонидан тақдим этилган ҳужжатларда нотўғри маълумотлар киритилгани аниқланса, ташкилот, касабаси уюшма кўмитаси, меҳнатни муҳофазга қилиш бўйича вакил, меҳнатни муҳофазга қилиш бўйича ёш мутахассис, тармоқ касабаси уюшмалари Республика кенгашлари ва Федерациянинг ҳудудий кенгашлари мазкур кўрик-танловга қўйилмайди.

Юқоридагиларни инобатга олган ҳолда, барча бошланғич касабаси уюшма ташкилотларини кўрик-танловда иштирок этишга тақдир этилади.

Умид қиламизки, сизнинг меҳнат муҳофазасига қўшган ҳиссангиз жамият, ташкилотингиз ва ходимларингиз учун фойда келтиради.

Ўзбекистон касабаси уюшмалари Федерацияси апирагининг Меҳнатни муҳофазга қилиш бўлими

«Ishonch» va «Ishonch-Doverie» gazetalarini tahrir hay'ati:

Qudratilla RAFIQOV (tahrir hay'ati raisi), Ulug'bek JALMENOVI, Anvar ABDUMUXTOROV, Sayfullo AHMEDOV, Akmal SAIDOV, Ravshan BEDILOV, Qutlimurot SOBIROV, Shohrob RAFIQOV, Shoqsim SHOSILOMOV, Hamidulla PHIRIMQULOV, Nodira G'OIYIBNAZAROVA, Anvar QULMURODOV (Bosh muharrirning birinchi o'rinbosari),

Mehridin SHUKUROV (Mas'ul kotib – «Ishonch»), Valentina MARSENYAK (Mas'ul kotib – «Ishonch-Doverie»)

Bosh muharrir Husan ERMATOV

Bo'limlar: Kasaba uyushmalari hayoti – (71) 256-64-69 Huquq va xalqaro hayot – (71) 256-52-89 Milliy-ma'naviy qadriyatlar va sport – (71) 256-82-79 Xatlar va muxbirlar bilan ishlash – (71) 256-85-43 Marketing va obuna – (71) 256-87-73

Hududlardagi muxbirlar: Qoraqalpog'iston Respublikasi – (+998-99) 889-98-20 Andijon viloyati – (+998-99) 889-90-23 Buxoro viloyati – (+998-99) 889-90-31 Jizzax viloyati – (+998-99) 889-90-34 Namangan viloyati – (+998-99) 889-98-02 Navoiy viloyati – (+998-99) 889-90-28 Samarqand viloyati – (+998-99) 889-90-26 Sirdaryo viloyati – (+998-99) 889-98-55 Surxondaryo viloyati – (+998-99) 379-19-70 Toshkent viloyati – (+998-99) 600-40-44 Farg'ona viloyati – (+998-99) 889-90-24 Xorazm viloyati – (+998-99) 889-98-01 Qashqadaryo viloyati – (+998-99) 889-90-27

«Ishonch»dan olingan ma'lumotlarda ganda sifatida zaraba nomi ko'rsatilishi shart. Mualliflar fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin.

Navbatchi muharrir: J. Nahanov. Musahhirlar: D. Xudoyberganova, D. Ravshanova. Sahifalovchi: H. Abdujalilov.

Bosishga topshirish vaqti – 18:00 Topshirildi – 18:30

Bahosi kelishilgan narxda

Manzili: 100165, Toshkent shahri, Buxoro ko'chasi, 24-uy. E-mail: ishonch1991@yandex.uz

Gazeta haftaning seshanba, payshanba va shanba kunlari chiqadi. Gazeta «Ishonch»ning kompyuter markazida teriladi va sahifalandi.

Nashr ko'rsatkichi: 133

Umumiy adadi 35 046 ta Shundan: 7521 nusxasi

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasi – Toshkent shahri, Buyuk Turon ko'chasi, 41-uyda;

19 061 nusxasi «Erudit» MCHJ bosmaxonasi – Samarqand shahri, Spitamen ko'chasi, 270-uyda;

8464 nusxasi «Poligraf-Press» MCHJ bosmaxonasi – Marg'ilon shahri, Turkiston ko'chasi, 236-«b» uyda chop etildi.

Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi. Hajmi 2 bosma taqob. Buyurtma G 211